

Vrienden van het AIRBORNE MUSEUM

Chris van Roekel benoemd tot ere-voorzitter van de VVAM

Op zaterdagmiddag 17 maart 2012 is Chris van Roekel tijdens de jaarvergadering van de Vereniging Vrienden van het Airborne Museum in de Concertzaal in Oosterbeek, benoemd tot Ere-voorzitter van deze vereniging. Chris kreeg deze onderscheiding vanwege zijn langjarige en uitnemende verdiensten voor de Vereniging Vrienden van het Airborne Museum in het algemeen en de bevordering van de herinnering aan de Slag om Arnhem in al zijn aspecten, in het bijzonder, zoals het in de begeleidende oorkonde werd vermeld.

Chris van Roekel was als elf-jarige jongen in september 1944, tijdens de slag, getuige van de hevige gevechten in zijn woonplaats Oosterbeek. Tot op de huidige dag houdt hij zich intensief in woord en geschrift bezig met de geschiedenis van Operatie Market Garden. Hij schreef o.a. een paar boeken over deelaspecten van de Slag om Arnhem. Daar naast was hij tientallen jaren bestuurslid en voorzitter van de Vereniging Vrienden van het Airborne Museum en intensief betrokken bij de inrichting van tentoonstellingen in het Airborne Museum. Ook was hij vele jaren de persoonlijk begeleider van de Britse leider van de jaarlijkse Airborne-herdenking in Oosterbeek, onder wie de generaals Hackett en Frost.

FOTO: WYBO BOERSMA

Op 17 maart werd Chris van Roekel benoemd tot Ere-voorzitter van de Vereniging Vrienden van het Airborne Museum. Robert Voskuil overhandigde hem de oorkonde, die behoort bij deze benoeming.

Kern van de inzet van Chris van Roekel, die hoofd-onderwijzer van beroep was, was om het verhaal van september 1944, bij volgende generaties te laten voortleven. Hiervoor creëerde hij al in de jaren '80 een opmerkelijk scholenproject, dat vele jaren werd ondersteund door het Airborne Museum en de Vrienden-vereniging.

Het bestuur en de leden van de Vereniging Vrienden van het Airborne Museum, zowel in Nederland als in Groot Brittannië, wensen Chris geluk met zijn benoeming tot Ere-voorzitter. (Ben Kolster, Voorzitter VVAM)

Extra lezing op zondagmiddag 10 juni a.s.

Op zondagmiddag 10 juni 2012 geeft Dr. Martin Watts, lid van de Vereniging Vrienden van het Airborne Museum, een lezing in het Airborne Museum getiteld, 'Operation Market Garden, Strategic Masterstroke or Battle of the Egos?' (Operatie Market Garden, Strategische meesterzet of strijd tussen de ego's). Watts gaat hierbij in op de vraag in hoeverre rivaliteit tussen hoge geallieerde militairen en hun persoonlijke ambities een rol hebben gespeeld bij het uiteindelijk mislukken van Operatie Market Garden.

De lezing begint om 14.00 en wordt gehouden in het Engels. De toegang is voor leden van de VVAM, op vertoon van een geldig lidmaatschapskaart, gratis. Andere belangstellenden betalen de toegangsprijs voor het museum.

Martin Watts is historicus, management consultant en freelance journalist. Op historisch gebied gaat zijn interesse voornamelijk uit naar de Slag bij Ieper (WO 1), D Day, Airborne operaties en speciaal de operatie Market Garden. Martin is ook *battlefield tour guide*. Aanbevolen lectuur: 'Arnhem, Myth and Reality' door Sebastian Ritchie.

Gerard Gijsbertsen geridderd

Burgemeester Cees van der Knaap van Ede heeft vrijdag 27 april in De Reehorst in Ede aan 25 inwoners van de gemeente Ede een Koninklijke onderscheiding uitgereikt. Dit gebeurde tijdens de jaarlijkse 'lintjesregen', bij gelegenheid van de viering van Koninginnedag op 30 april. Eén van de gedecoreerde Edenaars is Gerard Gijsbertsen, bestuurslid van de Vereniging Vrien-

FOTO: GEMEENTE EDE

Op 27 april ontving Gerard Gijsbertsen (links) een Koninklijke Onderscheiding uit handen van Burgemeester Cees van der Knaap van Ede. Hij is nu Ridder in de orde van Oranje Nassau met Zwaarden.

den van het Airborne Museum Oosterbeek. In zijn korte toespraak tot Gerard zei burgemeester Van der Knaap het volgende: 'De heer Gijsbertsen is vanaf 1982 werkzaam als officier bij de Verbindingsdienst van de Koninklijke Landmacht. Hij heeft deelgenomen aan internationale uitzendingen naar Bosnië in 1993 en Afghanistan in 2006/2007. Daarnaast heeft hij zich als vrijwilliger ingezet voor de samenleving. Hij was 20 jaar leidinggevende bij Scouting Pieter Maritz in Ede. Hij doet onderzoek naar het garnizoensleven in Ede, naar militaire en semi-militaire gegevens uit de Tweede Wereldoorlog en naar de Airborne-herdenkingen. Hij heeft bijgedragen aan twee historische cahiers, verzorgt lezingen op scholen over de Tweede Wereldoorlog en organiseert tentoonstellingen. Hij is nauw betrokken bij de organisatie van militaire evenementen in Ede. Bij 'Ede 100 jaar Garnizoen' was hij hoofdorganisator van het defilé. Daarnaast is de heer Gijsbertsen ook bestuurslid van de Vereniging Vrienden van het Airborne Museum in Oosterbeek. Het is om die redenen dat Hare Majesteit de Koningin heeft goedgevonden u meneer Gijsbertsen te benoemen tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau met de Zwaarden'. Het bestuur en de leden van de VVAM feliciteren Gerard hartelijk met deze welverdiende onderscheiding!

Verzending Nieuwsbrief

In de vorige Nieuwsbrief meldden wij dat dat VVAM met ingang van nummer 125 is overgegaan op een nieuw systeem van verpakking en verzending. Helaas is daarbij het nodige mis gegaan, waardoor een aantal leden de Nieuwsbrief niet of te laat hebben ontvangen. Wij hopen dat dit technische probleem inmiddels is opgelost en bieden u alsnog onze excuses aan voor de opgetreden vertraging.

Gerrit Pijpers schrijft boek over het 11e Parachutisten Bataljon

Op zaterdagmiddag 28 april jl. werd in boekhandel Plantage Meijer & Siegers in Oosterbeek het nieuwe boek over het 11e Parachutisten Bataljon 'Arnhem Their Final Battle, The 11th Parachute Battalion 1943-1944' gepresenteerd. Eerder die dag was door de Vereniging Vrienden van het Airborne Museum een battlefield tour gehouden door het gebied waar het 11e bataljon tijdens de Slag om Arnhem had gevochten. Auteur Gerrit Pijpers en Niall Cherry hadden de deelnemers meegenomen naar een aantal plaatsen, die ook in het boek worden beschreven.

Na afloop van de battlefield tour kon men het boek laten signeren. Hiervoor was veel belangstelling, mede omdat ook de 91-jarige veteraan Pat Gorman hierbij aanwezig was.

Gerrit heeft ruim tien jaar aan dit boek gewerkt. Over het 11e bataljon was nooit eerder een boek geschreven en zoals Gerrit Pijpers dat zei: ik ben erg blij dat ik heel veel mannen een gezicht heb kunnen geven". Het idee om iets te schrijven over dit bataljon ontstond geleidelijk. Vanaf 1975 was veteraan George Gatland, die bij het 11e Bataljon had gediend, jaarlijks te gast in huize Pijpers in de maand september tijdens de herdenkingen rond de Slag om Arnhem. 's Avonds vertelde Gatland dan over zijn militaire loopbaan, die op zijn 14e begon als junior en eindigde na de oorlog. Gerrit Pijpers, die zelf beroepsmilitair bij de Koninklijke Luchtmacht is, noteerde deze interessante verhalen. Het jaar nadat George Gatland overleed (1989) werd Pijpers uitgezonden naar Bosnië, waar hij zeven maanden heeft gezeten. In die periode kwam hij anderhalve week naar huis en in die tijd heeft hij alle verhalen uitgetypt. Hoewel hij gegrepen werd door het verhaal realiseerde hij zich dat er nog heel wat hiaten waren en veel puzzelstukjes ontbraken. Daarom wendde Pijpers zich tot de Arnhem Veterans

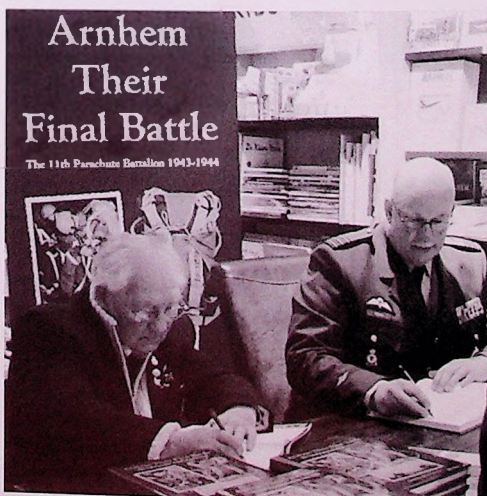

FOTO: VIA GERARD GJSBERTSEN

Op zaterdag 28 april vond bij boekhandel Meijer & Siegers in Oosterbeek de presentatie plaats van het nieuwe boek over het 11e Parachutisten Bataljon. Men kon het boek laten signeren door auteur Gerrit Pijpers (rechts), die was vergezeld door de 91-jarige veteraan Pat Gorman.

Club om achter de namen te komen van mensen die bij het 11e Bataljon hadden gezeten. Van de 40 veteranen, die hij aanschreef, reageerden er 30. De verhalen van deze mannen zijn opgenomen in het boek. Ook het dagboekje van luitenant Eric Blackwood over alle activiteiten van het bataljon zat daarbij. Zo kon Pijpers er een compleet verhaal van maken. Vervolgens redigeerde de Ierse auteur David Truesdale de tekst en bracht er nog meer lijn in, waardoor het boek begrijpelijk is voor een breed publiek. Elders in deze Nieuwsbrief staat een recensie over deze uitgave.

'Arnhem Their Final Battle. The 11th Parachute Battalion, 1943-1944'

Het 11th Parachute Battalion vormt samen met het 10e en 156e Parachute Battalion de 4e Parachute Brigade onder commando van Brigadier Shan Hackett. Op 14 september 1943 wordt de met enkele pelotons versterkte A-Compagnie van het nieuwe bataljon met 200 man op het Griekse eiland Kos gedropt. De 4000 man sterke Italiaanse troepen geven zich over. Tien dagen later is het verkleinde bataljon terug in Palestina. Begin 1944 is het bataljon in de Midlands, waar intensieve parachutetraining en brigadeoefeningen volgen. Actie in noordwest Europa wordt verwacht, maar inzet op D-Day gaat aan de brigade voorbij. Begin juli wordt luitenant-kolonel G.H. Lea bataljonscommandant. Op 17 september 1944 begint de Operatie Market Garden. Op 18 september springt het bataljon op de Ginkelse heide bij Ede. Het bataljon krijgt direct bevel naar Arnhem te gaan om de 1e en 3e Parachutisten Bataljons te helpen bij de brug te komen. Tegen middernacht is het bataljon eindelijk in Arnhem. Daar is ook het 2e Bataljon South Staffordshires ter versterking aangekomen. De vier bataljons proberen vrijwel de hele nacht via Onder- en Bovenlangs het 2e Parachutisten Bataljon bij de brug te bereiken. Het 11e bataljon komt niet verder dan Villa Rhijnstein ten oosten van het St. Elizabeths Gasthuis. Teruggetrokken op Lombok gaat de strijd verder. De bataljonscommandant raakt gewond en wordt gevangengenomen. Laat in de middag van 19 september trekken de vier gedecimeerde bataljons terug op Oosterbeek-Laag. Wij volgen de gevechten van de rest van het bataljon rond de Acacialaan, de Weverstraat en de Oude Kerk en de belevenissen van de gewonden in Schoonoord. Bij de evacuatie lukt het twee officieren en 75 man de Rijn over te steken. Wij volgen de gevangengenomen para's in Limburg a/d Lahn, Fallingbommel en Sagan en bij de mars naar Bad Ab. Na terugkeer in Engeland worden het 3e en 11e Parachutisten Bataljon samengevoegd onder commando van luitenant-kolonel Dicky Lonsdale. Het 11e bestaat niet meer. Een twaalftal bijlagen vertellen meer over een vijftal opvallende mannen, waaronder Lea en Lonsdale, de Airborne-herdenkingen, de slagorde, onderscheidingen, de lijst van deelnemers aan de Slag en de Roll of Honour.

De auteurs Gerrit Pijpers en David Truesdale hebben veel en grondig onderzoek gedaan. Persoonlijke belevenissen geven een goed inzicht in de gebeurtenissen. Generaal-majoor J. Shaw noemt in zijn voorwoord het boek een 'must read' voor de Market Garden-

enthousiast. En dat is het! Het in het Engels geschreven boek is mooi uitgegeven door R.N. Sigmond Publishing, met veel foto's en goed kaartwerk en leest prettig. Het boek telt 208 pagina's en kost € 39,90. (Okko Luursema)

De foto van een commando achter Hartenstein

In het vorige nummer van de Nieuwsbrief stond een foto (een film-still) die afkomstig is uit één van de opnamen die tijdens de slag om Arnhem door de cameramannen van de AFPU gemaakt zijn. Verschillende leden vroegen ons wie deze commando was.

Toen ik in de '70 jaren de foto van Robert Voskuil kreeg, zag ik dat de militair rechts een commando embleem droeg. Omdat er alleen Nederlandse commando's bij Arnhem zijn geweest, moest het er een zijn van No 2 (Dutch) Troop. In die tijd leefden er nog verschillende commando's die in de oorlog hadden gevochten. Navraag met de foto leverde al gauw resultaat op. Er was er maar één die zijn baret zo droeg en dat was Herman Cornelis Gobetz.

Gobetz werd op 1 februari 1924 geboren in Amsterdam. Zijn ouders werkten in Zuid-Afrika. Op 15 mei 1942 komt hij in dienst als dienstplichtige, waarna hij in Achnacarry in Schotland de commando cursus volgt. Hij wordt dan ingedeeld bij No 2 (Dutch) Troop van No 10 (Inter Allied) Commando. Op 15 december 1943 wordt hij met No 2 Troop overgeplaatst naar India om deel te nemen aan acties op Sumatra. Deze gaan echter niet door. Op 15 augustus 1944 is de Troop weer in Engeland. Na een verlofperiode wordt Gobetz met elf andere Nederlandse commando's toegevoegd aan de 1e Britse Airborne Divisie om uiteindelijk bij Arnhem te landen. Bij welke eenheid hij was ingedeeld is niet bekend. Wel blijkt uit de filmbeelden dat hij bemoeienissen heeft met Nederlanders, die de Britten ondersteunen. Kapitein Leo Heaps schrijft in zijn boek 'Escape from Arnhem' dat hij op 21 september 1944 met commando-luitenant Martin Knottenbelt, Gobetz als tolk en een Nederlander naar de Rijn gaat om contact

3

FOTO: COLLECTIE WYBO BOERSEMA

De Nederlandse commando Gobetz van No 2 (Dutch) Troop).

te zoeken met de Polen. Gobetz blijft aan de noordoever achter, waar hij later krijgsgevangen gemaakt wordt. Echter, in de documenten van Gobetz staat dat hij op 20 september krijgsgevangen gemaakt werd, dus voordat de Polen op 21 september bij Driel landen. Later, als Heaps zelf krijgsgevangen is, ontmoet hij Gobetz weer in het kamp Stroe. In Duitsland wordt Gobetz herenigd met twee andere commando's, die ook gevangen gemaakt zijn, Beekmeijer en Gubbels. Uiteindelijk komen ze in Dresden, waar ze half februari 1945 tijdens de bombardementen ontsnappen. Vlakbij de Tsjechische grens worden ze weer gepakt. Op 22 april ontsnappen ze nogmaals, nu met meer succes. Na een tocht van ongeveer 9 dagen bereiken ze bij Wittgensdorf, vlak bij Chemnitz, de Amerikaanse linies. Op dinsdag 15 mei 1945 melden ze zich terug in Engeland. Daar blijkt dat Gobetz inmiddels tot korporaal bevorderd is.

Gobetz woont nu weer in Zuid-Afrika. In 1994 bezocht hij Oosterbeek, waar Aad Groeneweg hem nog ontmoet heeft. Tijdens de afgelopen herdenking van het 70-jarig bestaan van het Korps Commandotroepen in Roosendaal zou hij, als laatste overlevende van No 2 (Dutch) Troop, eregast zijn, maar zijn gezondheid liet een dergelijke reis niet meer toe.

N.B. In het boek *'Operation Market Garden, Then and Now'*, in 2002 uitgegeven door *After the Battle* staat op pagina 437 de betreffende foto afgedrukt met de naam Bakhuis Rozeboom. Dit moet dus zijn Gobetz. (Wybo Boersma)

FOTO: PARTICULIERE COLLECTIE

Company Sergeant Major Reginald John Philp.

4

Company Sergeant Major Reginald John Philp op 17 februari 2012 overleden

De meeste lezers zal de naam Philp niets zeggen. Hij was geen Airborne militair, maar een 'gewone' Company Sergeant Major van een gewone infanterie eenheid, de B compagnie van het 5e bataljon Duke of Cornwall's Light Infantry, ingedeeld bij de 43e (Wessex) Infanterie Divisie. Op 22 september 1944 kreeg het bataljon, dat zich in Oosterhout in de Betuwe bevond, opdracht om met twee DUKW's de 1e Airborne divisie in Oosterbeek te bevoorraden. Tegen de avond vertrok de eenheid in twee colonnes richting Driel. De voorste met de A en de D compagnie op tanks van de 4/5 Dragoon Guards. De tweede colonne met de C en de B compagnie in wielvoertuigen en met twee DUKW's met voorraden. Ze hadden maar een uur voor het donker zou worden dus haast was geboden. Toen de eerste tanks Driel naderden werd de rupsband van de voorste tank door een Poolse antitank-mijn vernield. De rest van

de colonne kwam ongeschonden in Driel aan. Over 15 mijl hadden ze maar 30 minuten gedaan. Met het tweede deel van de colonne ging het mis. Een Britse motorrijder meldde in Driel dat op de kruising van de weg van Valburg naar Elst Duitse tanks waren gezien. CSM Philp reed met zijn *brengun-carrier* tegen één van de Duitse Tiger tanks aan. Hij schoot de tankcommandant dood en ging 600 meter terug, waar hij met zijn compagnies-commandant een hinderlaag opzette. De eerste Duitse Tigertank die aankwam werd met PIAT granaten uitgeschakeld, evenals een tweede. Een derde Tiger, die wilde omkeren, onderging hetzelfde lot. Twee volgende Tigers raakten van de weg en werden door Philp, die handgranaten in de koepel wierp, vernield. Voor zijn actie werd Philp onderscheiden met *Distinguished Conduct Medal*.

En natuurlijk wordt tijdens battlefield tours in de Betuwe de wegkruising bezocht, waar bovenstaande gebeurtenissen zich in 1944 hebben afgespeeld.

(Wybo Boersma)

COLOFON

De Nieuwsbrief is een uitgave van de Vereniging Vrienden van het Airborne Museum, Oosterbeek en verschijnt vier keer per jaar. Het doel is bekendheid te geven aan het Airborne Museum, de activiteiten van de Vereniging Vrienden en de geschiedenis van de Slag om Arnhem. Redactie: drs. Robert P.G.A. Voskuil, Wybo Boersma en Joop Bal.

Coördinatie verzending, archivering & distributie losse nummers Nieuwsbrief: Wybo Boersma, Ede.

Vormgeving Nieuwsbrief: Hildebrand DTP, Wageningen.

Druk: Drukkerij Verweij Wageningen.

E-mail adres VVAM: info@vriendenairbornemuseum.nl.

Telefoon: (0318) 63 96 33.

Postadres: VVAM, t.a.v. Ivar Goedings, Postbus 8047, 6710 AA, Ede.

Penningmeester en Coordinator Airborne News Flash:

Vincent Luyten.

Website van de VVAM: www.vriendenairbornemuseum.nl